

Av 19 skjutna vargar var

Tildelningen i årets licensjakt på varg hade beräknats utifrån slumpmässigt

Bilden att jakten var inriktad mot vargar i par framträdde medan den fortskred. Till övriga anmärkningsvärda resultat av jakten hör ett par fall med ett stort antal avlossade skott, ett fall med påskjutningar från mycket långt avstånd, ett par fall med skadeskjutningar och ett par fall där vargar med sändarhalsband sköts.

Foto: Hans Ring (hägn)

Den andra licenjakten på varg i Sverige är över. Från mitten av januari till mitten av februari, ungefär samtidigt som vargarna som lever i par börjar gå tillsammans som en förberedelse för parningen i slutet av februari, fick ett okänt antal jägare i sex län jaga 20 vargar. 6 500 jägare hade registrerat sig men endast jaktledarna behövde registrera sig i årets vargjakt, varför man inte vet hur många och vilka som var ute och jagade. När jakten blåstes av 15 februari återstod ännu en varg på licensen. Det är vargarna i Västmanland som gäckat länets jägare.

Förra året började jakten redan 2 januari. En allmän oro fanns att det var lite väl tidigt att göra valparna föräldraslösa i början av januari, även om en vargforskare från Skandulv, Håkan Sand, uttryckte en annan uppfattning om detta. Då sköts det ganska blandat vuxna vargar och valpar.

I år skulle det bli annorlunda. Vi börjar med tiken i Kroppefjällsreviret i Dalsland, som blev den nittonde vargen som rapporterades skjuten i årets jakt. Reviret har denna vinter inte några valpar för första gången på många år. Däremot hade man spårat två djur som gick ihop.

Hon var den andra vargen av Västra Götalands två licensvargar som dödades. Hon sköts 15 februari.

Men redan andra jakt dagen 16 januari påsköts hon två gånger, och det var i samma

område och samma dag som hennes hane i Kroppefjällsreviret dödades. Hon gick oskadd från båda skotten.

Det första skottet sköts från nära 300 meter. Kulan slog ned cirka tio meter bortom henne enligt länsstyrelsens besiktningsmän som var på plats dagen efter för att se hur påskjutningen gått till. Det andra skottet sköts från cirka 125 meter då hon var i fullt språng över en sjöis. Sedan förflöt tre veckor tills hon slutligen dödades, beroende på att töväder följt av minusgrader gjorde det omöjligt att jaga varg. Utan spår går det inte att ringa. Båda vargarna i Kroppefjällsreviret är därmed borta och reviret ligger för fåfot åtminstone den här valpsäsongen.

JAKTEN PÅ KROPPEFJÄLLSPARET beskriver ganska målande bilden av en inriktning på jakten som framträdde i de sex varglän som delade på licensen. En Hasselforsjägare berättade för Nerikes Allehanda utan omsvep att det var ett revirhävande djur man var ute efter, för att slippa valpar i vår.

Vi återvänder till 15 januari, premiärdagen för årets licensjakt. Med förra årets jakt i färskt minne förväntade sig alla ett snabbt förlopp.

I Gävleborg var jakten på länets tre licensvargar över på några timmar. Revirhanen i Haveröreviret i norra Ljusdal och båda revirhävande vargarna i det nyetablerade

Råhällanreviret utanför Ockelbo sköts. Resultat: ett revir helt borta och ett revir med en ensam hona kvar.

Samtidigt i Dalarna sköts två föräldradjur i två olika valprevir och två revirhävande djur i två olika parrevir plus en ungvarg. Andra jakt dagen sköt Dalarna den sjätte av sina sex licensvargar, en tik söder om Ludvika. Hon fanns i samma område som den hanvarg som sköts dagen innan. De var ett par.

Följde man jaktens förlopp kunde ett mönster uppfattas. Riktade jägarna in sig på revir- eller föräldradjur? Dessa farhågor förstärktes av att det var anmärkningsvärt tyst från Värmland under hela den första jakt dagen. Inte en enda varg skjuten i detta vargtäta län.

Andra dagen i Värmland sköts först revirtiken i Gårdsjöreviret sydöst om Sunne och något senare revirtiken i Ängenreviret norr om Arvika. Ett av jakt lagen i Jangereviret fick med sig en hanvalp från andra dagen.

I Dalsland sköts revirhanen i Kroppefjäll och i Örebro sköts en tik i trakterna av Dylte bruk nordöst om Örebro. Dyltetiken hade tidigare spårats i området tillsammans med en hanvarg och dessa får betraktas som ett revirhävande par.

Efter två dagars jakt hade Dalarna och Gävleborg skjutit färdigt, Värmland hade tre vargar kvar och Västra Götaland, Örebro och Västmanland hade en varg kvar vardera.

15 möjliga föräldradjur

uttag ur vargstammen. Men jägarna sköt mest revirhävdande individer.

Värmland sköt sin fjärde varg under måndagen 17 januari, en hanvalp i Glaskogenreviret.

Det var det sista som hände den första veckan på grund av vädret. Det skulle dröja fram till 24 januari innan det var jakt i Värmland igen. Då sköts föräldrahanen i Trångereviret som i princip är det gamla Nyskogareviret. Lördagen innan, 22 januari, sköts en tikvalp i västra delen av Klotenreviret. Den 26 januari sköt Värmland sin sista licensvarg, hanen i Ängereviret norr om Arvika och nu var även detta revir utplånat.

Och därmed är vi tillbaka hos tiken i Kroppefjäll. Alla län hade skjutit färdigt utom Västmanland.

Av tabellen nedan framgår tydligt att jakten var inriktad på vargar som gick i par. Tre vargpar med valpar halverades. Fyra nya par sköts bort helt. Fyra nya par halverades när den ena vargen i paren sköts. Sammanlagt elva par halverades eller försvann helt. Och det var elva par som hade haft goda chanser att få valpar längre fram i vår, vilket betyder

att kanske 50 möjliga valpar nu försvann under jakten.

– Jakten har definitivt inte varit slumpmässig utan riktades in på djur som gick i par, säger Åke Aronson på Viltskadecenter.

Enligt Åke Aronson utgör vargar i nybildade par 14 procent av vargstammen och om jakten varit helt slumpmässig hade bara två till tre par skjutits.

TROTS EN UPPMANING från Naturvårdsverket till jaktlagen att inte skjuta vargar försedda med sändare sköts två vargar med synliga sändare. Tre andra hade mikrochips.

Polisen i Dalarna fick i början av jaktperioden ett SMS-tips om att en varg utöver de sex skjutna hade skjutits. SMS:et innehöll inga detaljer om var och när tjuvskjutningen hade ägt rum och polisen har nu skrivit av ärendet. Och det har man gjort även med utredningen om hagelskottet mot Fulufjällshanan. SVA upptäckte vid obduktionen av hanen, som sköts under jaktens första dag, att det fanns rester av hagel i kroppen. Men

det är också det enda spår man har efter den tjuvjakten.

Den sändarförsedda hanvarg som sköts första dagen i Dalarna söder om Ludvika trodde man först var revirhanen från Kloten. Men sedan sändaren identifierats visade det sig att det var en gammal bekant från det gamla Uttersbergsreviret nordöst om Lindsberg. Reviret upplöstes någon gång under 2009 då tiken försvann, troligen död av ålder. Att Uttersbergshanan nu dyker upp i norra kanten på Klotenreviret visar vad forskarna tidigare sett prov på, att revirhanar som blir ensamma drar iväg ut ur reviret för att försöka hitta en ny ensam tik.

DET PRELIMINÄRA OBDUKTIONS PROTOKOLLET från Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA, säger att samtliga skjutna vargar under licensjakten var i medelgott hull.

Åldersbedömningen har än så länge gjorts bara okulärt, för säkrare åldersbedömning kommer man senare att tandsnitna vargarna. Så här långt bedöms fyra av vargarna vara valpar födda 2010, fem är födda 2009, övriga är minst tre år gamla.

Den äldsta vargen är Uttersbergshanan som bedöms vara åtta år gammal. Han var också en av de vargar som skadesköts svårast under jakten. Elva skott avlossades mot honom, ett av dessa slet av nedre delen av vänster framben. Han gick undan med skadan och sköts efter cirka en timme en bit från den plats där han skadesköts. Av de elva skotten träffade tre.

Denne gamle kämpe kan man nog tycka hade varit värd ett värdigare avslut på ett långt liv som han levt ganska harmlöst i Bergslagsskogarna. Under senare år har han inte gjort något större väsen av sig. Faktum är att forskarna som fortfarande har ganska bra koll på de flesta vargarna i landet inte visste att han var i livet. Som det verkade var han i sällskap med en yngre hona. Hon sköts andra dagen i samma område öster om Klenshyttan som ligger mellan Ludvika och Grängesberg.

En ung hane i Glaskogen i Värmland gjorde ungefär samma resa som Uttersbergshanan under jakten. 13 skott sköts mot honom, ena frambenet sköts sönder och han gick med sin skada i cirka en timme innan man kunde få till det sista skottet. Tre av de 13 skotten träffade vargen.

13 av vargarna har dödat med ett skott, övriga har träffats med två eller tre skott.

Könsfördelningen på de skjutna vargarna är elva hanar och åtta honor.

Vargjakten i siffror

FÖRDELNINGEN AV 19 SKJUTNA (AV 20 TILLDELADE) VARGAR

Föräldravargar	1 tik	2 hanar	›	3 föräldrapar halverade
Vargar i par	6 tikar	6 hanar	›	4 par borta och 4 par halverade
Valpar	1 tik	3 hanar		

SKOTTEN

3 vargar är träffade med två skott
3 vargar är träffade med tre skott, dessa påsköts med 11, 13 respektive 3 skott
resten av vargarna dödades med ett skott
4 vargar påsköts men gick vidare oskadda

VARGAR MED MISSBILDNINGAR

2 med enkelsidig kryptorkism
2 med felaktigt bitt – lindrigt och kraftigt
1 med lindrigt missbildad njure
1 med kotmissbildning i korsryggen.

VARGAR MED ÄLDRE SKADOR

2 med skabbliknande hudförändringar
1 med läkt revbensfraktur
1, Fulufjällshanan, hade en äldre skada från hagelskott plus lite annat åldersrelaterat slitage.

SKICK OCH ÖVRIGT

Samtliga djur hade normalt utvecklad muskulatur och var i medelgott hull.
Fem av vargarna var märkta, tre enbart med mikrochips och två med radiosändare, båda ur funktion.

Källa: Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA. Preliminär rapport.